

[ร่าง] มาตรการสร้างแรงจูงใจ ในการเพิ่มประสิทธิภาพ ของแหล่งกักเก็บก๊าซเรือนกระจก ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

[ร่าง] มาตรการ
สร้างแรงจูงใจ
ในการเพิ่มประสิทธิภาพของ
แหล่งกักเก็บก๊าซเรือนกระจก
ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ ประชาชน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีแนวทางการทำงานร่วมกันในการดูแลรักษาป่าไม้
- เพื่อเพิ่มบทบาทของประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์ป่า การจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน และการเพิ่มพื้นที่ป่ารวมถึงต้นไม้ ในการเป็นแหล่งดูดซับก๊าซเรือนกระจกและการให้บริการของระบบนิเวศป่าไม้

ชุมชน
มีส่วนร่วม

ง่ายง่าย
พอดี

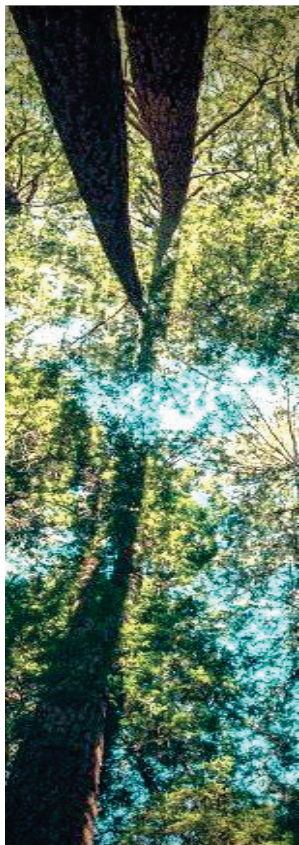

ยอมรับ
ร่วมกัน

ยืดหยุ่น
ปรับเปลี่ยนได้

กระบวนการจัดทำมาตรการ

มาตรการสำหรับการดำเนินงาน

ในการเพิ่มประสิทธิภาพของแหล่งกักเก็บก๊าซเรือนกระจกในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

“วิเคราะห์พื้นที่เพื่อเลือกใช้มาตรการให้เหมาะสม จัดลำดับและเลือกใช้มาตรการที่มีโอกาสสำเร็จก่อน รวมทั้งพิจารณาใช้มาตรการแบบผสมผสานในแต่ละพื้นที่”

12 มาตรการ

ด้านกฎระเบียบและข้อตกลง

ด้านการเงิน

ด้านสังคม

ด้านการสนับสนุนการสร้างแรงจูงใจ

1

ด้านกฎระเบียบและข้อตกลง

ให้สิทธิการอยู่อาศัยและทำกินกับชุมชนที่ทำกิจกรรมในการเพิ่มประสิทธิภาพของแหล่งกักเก็บก๊าซเรือนกระจกในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ โดยมีกฎ ระเบียบ กติกา ข้อตกลง และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ ป่าไม้ บำรุงรักษาป่าไม้อย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งอยู่บนพื้นฐานและขอบเขตของกฎหมายของป่าอนุรักษ์

วัตถุประสงค์:

- 1) เพื่อให้ชุมชน หน่วยงานภาคป่าไม้ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมีกฎระเบียบ กติกา และข้อตกลง ร่วมกันในการทำกิจกรรมการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นรูปธรรม
- 2) เพื่อให้ชุมชน หน่วยงานภาคป่าไม้ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตระหนักและปฏิบัติตามกฎระเบียบ กติกา และข้อตกลงที่ได้กำหนดร่วมกัน รวมทั้งมีแนวทางเพื่อประสานผลประโยชน์ร่วมกันในการบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์อย่างยั่งยืน

1. มาตรการด้านกฎระเบียบในการเก็บหาของป่าเพื่อดำรงชีวิต

แนวทางการดำเนินงาน

กำหนดขอบเขตและข้อตกลงการให้สิทธิในการเก็บหาของป่า

ร่วมกันกำหนดขอบเขต และจัดทำข้อตกลงในการเก็บหาของป่าในบริเวณที่ได้รับอนุญาต เพื่อสร้างแรงจูงใจในการอนุรักษ์ ป่าไม้ ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพในเขตพื้นที่

วิธีดำเนินการ

- จัดทำแผนที่และเขตพื้นที่ป่าด้วยระบบสารสนเทศหรือระบบอื่น ๆ
- จัดทำกฎระเบียบและข้อตกลงในการใช้ประโยชน์จากป่าร่วมกันระหว่างกรมอุทยานฯ ชุมชน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
- จัดทำหลักเกณฑ์การพิจารณาและคุณสมบัติของบุคคลที่จะได้รับอนุญาต
- รวบรวมข้อมูลฐานทรัพยากรและข้อมูลด้านวิถีชีวิตในชุมชน

2. มาตรการด้านกฎระเบียบในที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน

แนวทางการดำเนินงาน

กำหนดขอบเขตและข้อตกลงการให้สิทธิในที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน

ร่วมกันกำหนดขอบเขต และจัดทำข้อตกลงและหน้าที่ในที่อยู่อาศัยและที่ทำกินในบริเวณที่ได้รับอนุญาต เพื่อสร้างแรงจูงใจในการอนุรักษ์ ป่าฟู ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพในเขตพื้นที่

วิธีดำเนินการ

- จัดทำแผนที่และเขตเพื่อขอใช้ประโยชน์สำหรับเป็นที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน พร้อมทั้งจัดให้มีบัญชีรายชื่อบุคคล และจำนวนที่ดิน เพื่อขออนุญาตในที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน
- จัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขการอยู่อาศัยหรือทำกินโดยชุมชนจะต้องจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในที่ดิน
- กำหนดสิทธิและหน้าที่ของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินจะต้องดำเนินการอนุรักษ์ทรัพยากรในพื้นที่

3. มาตรการด้านกฎระเบียบในการใช้ประโยชน์เนื้อไม้ที่ปลูกในพื้นที่รัฐอนุญาต

แนวทางการดำเนินงาน

ส่งเสริมให้มีการปลูกต้นไม้เพื่อใช้ประโยชน์จากเนื้อไม้

การอนุญาตให้ชุมชนสามารถตัดไม้ที่ตนเองปลูกไปใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจและเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนปลูกต้นไม้ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์อย่างถูกต้องและมีสิทธิตามชอบธรรมโดยไม่ขัดต่อกฎหมายในพื้นที่

วิธีดำเนินการ

- จัดทำกฎระเบียบและข้อตกลงในชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่รัฐ เช่น การขึ้นทะเบียนไม้ที่ปลูก และระเบียบในการตัดต้นไม้
- จัดทำบัญชีแสดงชนิด จำนวนไม้ที่ปลูก และข้อมูลพิกัดตำแหน่งไม้ที่ได้รับอนุญาตให้ปลูก เพื่อประกอบการพิจารณาหนังสือรับรองการแจ้งตัดหรือโค่นต้นไม้ที่ปลูกในพื้นที่
- ทำการตัดไม้ตามระบบเลือกตัดไม้ที่ไม่เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศโดยรวมของเขตพื้นที่

2

ด้านการเงิน

สนับสนุนเงินงบประมาณในกิจกรรมอนุรักษ์และดูแลรักษาป่าไม้ โดยสนับสนุนจากภาคเอกชน ภาครัฐ อปท. องค์กรพัฒนาเอกชน และภาคประชาชน ร่วมกับชุมชนท้องถิ่นในการดำเนินกิจกรรมดูแลรักษาป่าไม้ การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพในชุมชนเพื่อเกิดความมั่นคงในอาชีพและลดการบุกรุกหรือพึ่งพิงการใช้ประโยชน์ทรัพยากรในพื้นที่ป่า และสนับสนุนโอกาสด้านการตลาดให้กับผลผลิต สินค้า ผลิตภัณฑ์ และบริการในพื้นที่

วัตถุประสงค์:

- 1) เพื่อสนับสนุน กระตุ้น และจูงใจให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินกิจกรรมหรือบริจาคทุน เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพของแหล่งกักเก็บก๊าซเรือนกระจกในภาคป่าไม้ของประเทศ
- 2) เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมอาชีพ การตลาด และสร้างรายได้ให้กับชุมชนที่เข้าร่วมในการอนุรักษ์ป่า ลดการพึ่งพิงป่า ลดการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้หรือการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ป่า

4. มาตรการการดำเนินงานด้านกองทุน

แนวทางการดำเนินงาน

1) ส่งเสริมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนในระดับพื้นที่ตามแนวทางการตอบสนองคุณ

ระบบนิเวศ (PES) ยึดหลักการ “ผู้ที่ได้รับประโยชน์เป็นผู้จ่าย” ซึ่งจะส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในการใช้ทรัพยากรในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดการอนุรักษ์พื้นที่ระบบนิเวศและเป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

วิธีดำเนินการ

- สนับสนุนสร้างความเข้าใจในทักษะพื้นฐานของการบริหารจัดการกองทุน PES
- จัดตั้งคณะกรรมการกองทุนระดับพื้นที่ พร้อมทั้งกำหนดบทบาทของคณะกรรมการกองทุน PES
- จัดหาทุนจากแหล่งเงินทุนหรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและเอกชนที่ได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการบริการระบบนิเวศ (พื้นที่ป่าไม้)
- จัดทำระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุนตั้งแต่การรับสมาชิก

4. มาตรการดำเนินงานด้านกองทุน [ต่อ]

แนวทางการดำเนินงาน

2) สนับสนุน อปท. จัดตั้งกองทุนหรือจัดสรรงบประมาณการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าไม้

วิธีดำเนินการ

- เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้รับการแบ่งสรรเงินรายได้จากอุทยานแห่งชาติ ควรจัดตั้งกองทุนหรือจัดสรรให้ชุมชนในพื้นที่ที่ตนเองรับผิดชอบนำไปดำเนินกิจกรรมด้านการจัดการป่าไม้
- จัดสรรงบประมาณท้องถิ่นเพิ่มเติมในแผนพัฒนาท้องถิ่นในยุทธศาสตร์ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการดำเนินงาน

3) เสนอให้มีการจัดตั้งกองทุนภาคป่าไม้ของประเทศ

การจัดตั้งกองทุนภาคป่าไม้ของประเทศเป็นมาตรการทางการเงินที่จะสร้างแรงจูงใจให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ของประเทศ

วิธีดำเนินการ

- ศึกษากรอบการดำเนินงานและรูปแบบที่เหมาะสม เพื่อเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมพิจารณา
- จัดทำร่างระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุนและวิธีการดำเนินงาน
- จัดตั้งกองทุนภาคป่าไม้ระดับประเทศ โดยมีโครงสร้างและการบริหารจัดการกองทุนฯ จากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเปิดโอกาสให้หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา ชุมชนและบุคคลเขียนข้อเสนอโครงการเพื่อขอทุนสนับสนุนกิจกรรมด้านการจัดการป่าไม้

5. มาตรการการลดหย่อนภาษี

แนวทางการดำเนินงาน

- 1) เสนอให้มีการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่บริจาคเงินสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการป่า

วิธีดำเนินการ

- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ต้องจัดทำเรื่องเสนอ คณะรัฐมนตรี (ครม.) ประชุมเพื่อมีมติเห็นชอบหลักการร่างกฎหมายสำหรับมาตรการด้านภาษี
- ลดหย่อนภาษีเงินได้ให้แก่ภาคเอกชน บริษัทหรือนิติบุคคลในการบริจาคเงินสนับสนุนเกี่ยวกับการจัดการป่าไม้ ผ่านกิจกรรมส่งเสริมภาคป่าไม้
- บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต้องบริจาค/สนับสนุนกิจกรรมจำนวนไม่ต่ำกว่าชุมชนละ 100,000 บาท โดยผู้บริจาคจะต้องมีหลักฐานใบเสร็จรับเงินจากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

แนวทางการดำเนินงาน

- 2) เสนอให้มีการลดหย่อนภาษีที่ดินให้แก่เจ้าของที่ดิน ซึ่งมีไม้ใหญ่อยู่ในที่ดินในอัตราที่กำหนด

วิธีดำเนินการ

- ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการลดหย่อนภาษีที่ดิน เพื่อสนับสนุนและจูงใจให้เจ้าของที่ดินปลูกต้นไม้ในที่ดินของตนเอง โดยให้พนักงานประเมินและพนักงานเก็บภาษี ทำการสำรวจที่ดินและจัดทำบัญชีรายการที่ดิน
- ลดหย่อนภาษีที่ดินให้แก่ เจ้าของที่ดินที่ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น หรือการปลูกสวนป่า ปลูกป่าเศรษฐกิจแบบสวนเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งหรือรวมกัน บนเนื้อที่ตั้งแต่ 1 ไร่ และมีจำนวนต้นตั้งแต่ 15 ต้นขึ้นไป

6. มาตรการการส่งเสริมรายได้

แนวทางการดำเนินงาน

1) ส่งเสริมอาชีพและการตลาด

การสร้างอาชีพและการตลาดให้กับชุมชนที่เข้าร่วมในการอนุรักษ์ป่า ซึ่งการมีรายได้เพียงพอของชุมชนในการดำรงชีวิตอยู่ได้ในระหว่างที่ชุมชนพยายามจะปรับตัวเองเข้ามาสู่กระบวนการในเรื่องของอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

วิธีดำเนินการ

- สำรวจฐานทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนที่สามารถพัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ และสำรวจการใช้สิ่งที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดประโยชน์และสร้างเป็นผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์ ตลอดจนวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชน ความต้องการ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนนั้น ๆ
- ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพที่ไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศป่า ลดการพึ่งพิงป่า หรือเศรษฐกิจฐานชีวภาพ พร้อมกับวิเคราะห์ความต้องการของตลาด วางแผนระบบการขนส่ง และรูปแบบในการจำหน่าย

แนวทางการดำเนินงาน

2) เสนอให้สถาบันทางการเงินให้ดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำหรือสินเชื่อแบบผ่อนปรนแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการดูแลรักษาป่า

วิธีดำเนินการ

- ออกแบบเกณฑ์และการรับรองสิทธิให้กับบุคคลที่มีอาชีพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ หรือพื้นที่แนวกันชนของป่าอนุรักษ์และเข้าร่วมโครงการอนุรักษ์ป่าไม้ ทั้งนี้ บุคคลที่ต้องการรับสิทธิในการกู้เงินจะต้องผ่านการประเมินคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด พร้อมทั้งมีเอกสารรับรองคุณสมบัติจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)
- ประสานสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำโครงการ กรอบการดำเนินงาน และจัดทำหลักเกณฑ์ระบบการรับรองสิทธิ การพิจารณาคุณสมบัติผู้ขอกู้ร่วมกัน เพื่อให้มีเหมาะสมและชัดเจน

6. มาตรการการส่งเสริมรายได้ (ต่อ)

แนวทางการดำเนินงาน

3) ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-Tourism) เป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมธรรมชาติศึกษาและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศยังเป็นการสร้างงานให้กับชุมชนในท้องถิ่น

วิธีดำเนินการ

- วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ และความสามารถและขีดจำกัดในการจัดการ ดูแล ของชุมชนไม่ให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากร ระบบนิเวศ และความหลากหลายในพื้นที่
- ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน ความรู้ งบประมาณ การบริหารจัดการพื้นที่ การเตรียมความพร้อม การติดตามประเมินผล หน้าที่และความรับผิดชอบของชุมชน ตลอดจนการป้องกันผลกระทบทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชนท้องถิ่น

แนวทางการดำเนินงาน

4) เพิ่มมูลค่าและสร้างโอกาสทางการตลาด

ส่งเสริมให้ชุมชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ พัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน และการให้บริการ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน และการส่งเสริมเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม

วิธีดำเนินการ

- ศึกษา สำรวจ วิจัย พัฒนา และส่งเสริม การให้ความรู้แก่ชุมชนในด้านการบริหารจัดการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ และบริการของตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- ประสานหน่วยงานที่มีบทบาทในการส่งเสริมและรับรองสินค้า ผลิตภัณฑ์ให้กับชุมชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์
- สร้างแบรนด์ (Branding) ให้กับผลผลิต ผลิตภัณฑ์ และบริการจากพื้นที่ โดยการเชื่อมโยงอัตลักษณ์ ผสมผสานวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

3

ด้านสังคม

สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคการศึกษา ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และประชาชนทั่วไป เด็ก และเยาวชน โดยเฉพาะชุมชนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการอนุรักษ์ บริหารจัดการ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้

วัตถุประสงค์:

- 1) เพื่อสนับสนุนให้เกิดการดำเนินงานร่วมในการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน เพิ่มศักยภาพของแหล่งดูดซับก๊าซเรือนกระจกในพื้นที่ป่าของประเทศ และรักษาไว้ซึ่งการบริการของระบบนิเวศ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาด้านสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ
- 2) เพื่อสร้างขวัญ กำลังใจ และความภาคภูมิใจสำหรับบุคคล หน่วยงาน องค์กร หรือเครือข่ายที่ร่วมดำเนินกิจกรรมในการลดการทำลายป่า ลดการทำให้ป่าเสื่อมโทรม เพิ่มบทบาทในการอนุรักษ์ป่า การจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน และการเพิ่มพื้นที่ป่าในการกักเก็บคาร์บอนอย่างเป็นรูปธรรม

7. มาตรการส่งเสริมความร่วมมือในการจัดการป่าไม้

แนวทางการดำเนินงาน

1) ส่งเสริมการจัดการป่าโดยชุมชนเป็นฐาน (Community-Based)

ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based) เป็นรูปแบบการจัดการแก่ชุมชน เพื่อชุมชน โดยชุมชน ใช้การปฏิบัติงานเป็นฐานให้เกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจากสถานการณ์จริงในชุมชน ภายใต้การมีส่วนร่วมของหน่วยงาน องค์กร และชุมชน ซึ่งแนวทางส่งเสริมการจัดการป่าโดยมีชุมชนเป็นฐาน

วิธีดำเนินการ

- สำรวจพื้นที่ป่าและชุมชน ค้นหาประเด็นสำคัญในการบริหารจัดการป่าโดยชุมชนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ อปท. และชุมชน
- พัฒนาศักยภาพกลุ่มและกลไกชุมชน สร้างการเรียนรู้ และขยายเครือข่ายการดำเนินงาน ด้วยวิธีการเข้ารับการฝึกอบรม การประชุม การเชิญวิทยากรมาบรรยายในพื้นที่ การเรียนรู้แบบการศึกษาดูงาน

7. มาตรการส่งเสริมความร่วมมือในการจัดการป่าไม้ [ต่อ]

แนวทางการดำเนินงาน

2) ส่งเสริมกิจกรรมการปลูกต้นไม้ตามแนวพระราชดำริ

การปลูกต้นไม้ตามแนวพระราชดำริ หมายถึง กิจกรรมการปลูกป่าหรือต้นไม้ที่ รัชกาลที่ 9 ทรงทดลองดำเนินการวางแผนพัฒนา เพื่อเป็นการจัดการและฟื้นฟูให้ป่ามีความสมบูรณ์ เป็นแหล่งพึ่งพิงของคนที่อยู่กับป่าและสัตว์ป่า สิ่งมีชีวิตอื่น ๆ

วิธีดำเนินการ

- กรมอุทยานฯ กรมป่าไม้ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมหาหรือแนวทางการดำเนินกิจกรรมการปลูกต้นไม้ เพิ่มพื้นที่การกักเก็บคาร์บอนในชุมชนและพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้สนับสนุนกล้าไม้ โดยต้องเป็นพันธุ์ไม้ท้องถิ่นและมีประโยชน์กับพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนนำไปปลูกตามหัวไร่ปลายนา แหล่งที่อยู่อาศัยและการปลูกไม้ป่าแซมพืชไร่
- จัดกิจกรรมหรือโครงการปลูกต้นไม้ตามแนวพระราชดำริ เช่น การปลูกป่า 3 อย่างได้ประโยชน์ 4 อย่าง การฟื้นฟูสภาพป่าหรือปลูกป่าทดแทน การปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก ตลอดจนจัดกิจกรรมจิตอาสาปลูกป่า

แนวทางการดำเนินงาน

3) สนับสนุนภาคเอกชนปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ

สนองพระราชดำริด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มเนื้อที่ป่าไม้ของประเทศให้บรรลุตามนโยบายของรัฐบาล รณรงค์ให้คนในชาติทุกหมู่เหล่า ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์และมีส่วนร่วม

วิธีดำเนินการ

- จัดตั้งกองทุนปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ โดยกำหนดให้กรมอุทยานฯ หรือกรมป่าไม้เป็นหน่วยประสานงานกลางในการจัดตั้งกองทุนและคณะกรรมการ
- จัดหาพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมหรือพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่มาจากนโยบายทวงคืนผืนป่า เพื่อเปิดให้ภาคเอกชนเข้ามาจองเพื่อปลูกต้นไม้
- ภาคเอกชนจองพื้นที่ปลูกต้นไม้ตามที่ภาครัฐจัดเตรียมไว้ ตามรูปแบบการดำเนินงานของโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ

8. มาตรการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติ

แนวทางการดำเนินงาน

1) สนับสนุนให้มีการมอบรางวัลให้แก่ผู้ที่มีผลงานด้านการจัดการป่าไม้

เพื่อเป็นการตอบแทนความทุ่มเท ความตั้งใจ และความสำเร็จ รวมทั้งเพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจและเชิดชูเกียรติผู้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ป่าไม้ และดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ โดยการมอบรางวัลเชิดชูเกียรติ

วิธีดำเนินการ

- กรมอุทยานฯ กรมป่าไม้ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมผลักดันความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน จัดการประกวดหน่วยงาน องค์กร ชุมชน บุคคล หรือกลุ่มบุคคล ที่ดำเนินกิจกรรมการจัดการป่าไม้
- กำหนดเกณฑ์พิจารณาการมอบรางวัล โดยกำหนดประเภทของรางวัล ประเภทของถ้วยรางวัล พระราชทานเพื่อการเชิดชูเกียรติ พร้อมสนับสนุนเงินรางวัล รวมถึงการประชาสัมพันธ์
- ประชาสัมพันธ์การประกวดให้หน่วยงานภาครัฐ อปท. เอกชน เครือข่ายภาคประชาชน และสื่อมวลชน รับทราบ เพื่อเตรียมความพร้อมและส่งผลงานเข้าประกวดตามเกณฑ์การรับสมัคร

แนวทางการดำเนินงาน

2) สนับสนุนการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ที่ได้รับรางวัลและผู้เกี่ยวข้อง

แรงจูงใจภายในจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนการกระทำหรือการดำเนินงานเป็นพฤติกรรมถาวรในการดูแลรักษาป่าหรือเพื่อตอบแทนคุณระบบนิเวศ โดยการให้สิทธิประโยชน์ผู้ที่ได้รับรางวัลและผู้ที่มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าไม้อย่างยั่งยืน

วิธีดำเนินการ

- พิจารณาเพิ่มรางวัลสำหรับหน่วยงาน องค์กร ชุมชน หรือตัวบุคคลที่มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ให้มากขึ้น และกำหนดให้มีการสนับสนุนสิทธิหรือสวัสดิการพิเศษเมื่อมีการกระทำอย่างสม่ำเสมอ
- การพัฒนาระบบการคัดเลือกองค์กร พื้นที่ ชุมชน หรือบุคคล เพื่อบรรจุรางวัลเชิดชูเกียรติให้ครอบคลุมชัดเจน และเป็นธรรม
- สนับสนุนให้มีสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เช่น โควตาหรือทุนการศึกษาในคณะที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การยกเว้นค่าธรรมเนียมและสิทธิพิเศษที่เกี่ยวข้องกับภาคป่าไม้

4

ด้านการสนับสนุนการสร้างแรงจูงใจ

สนับสนุนการขับเคลื่อนมาตรการต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จได้เร็วและง่ายขึ้น ซึ่งเกี่ยวข้องกับการรวบรวมข้อมูล วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ เพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ภาคส่วน ๆ ต่าง มีความรู้ความตระหนัก พัฒนาศักยภาพกลไก เครือข่าย และยกระดับบทบาทของภาคส่วนต่าง ๆ ในการจัดการป่าไม้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของแหล่งกักเก็บก๊าซเรือนกระจก

วัตถุประสงค์:

- 1) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามมาตรการสร้างแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพของแหล่งกักเก็บก๊าซเรือนกระจกในป่าอนุรักษ์ ในรูปแบบการรวบรวมข้อมูล การวิจัยในพื้นที่ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลและองค์ความรู้เพื่อให้เกิดความรู้ความตระหนัก
- 2) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม กลไกชุมชน และการพัฒนาเครือข่ายในระดับต่าง ๆ ให้เกิดการขับเคลื่อนที่ยั่งยืน

9. มาตรการรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูล

แนวทางการดำเนินงาน

1) ส่งเสริมให้มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ และจัดทำระบบฐานข้อมูล

การส่งเสริมให้ชุมชนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ และจัดทำระบบฐานข้อมูล เพื่อให้ชุมชนทราบข้อมูลของตนเองและเป็นประโยชน์กับหน่วยงานอื่น ๆ ในการสนับสนุน

วิธีดำเนินการ

- จัดการปรึกษาหารือผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้องกำหนดรูปแบบ วิธีการ และแนวทางการจัดเก็บ และจัดทำระบบฐานข้อมูล เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งระบบและเข้าใจง่าย
- จัดสรรและสนับสนุนให้มีผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิจัย เพื่อเป็นพี่เลี้ยงในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่
- ดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ท้องถิ่น นักวิชาการ และชุมชน
- รวบรวมและจัดทำระบบฐานข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้ทุกภาคส่วน

9. มาตรการรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูล (ต่อ)

แนวทางการดำเนินงาน

2) สนับสนุนให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลและองค์ความรู้

สนับสนุนให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลและองค์ความรู้ในพื้นที่สู่สาธารณชนและสังคม ผ่านสื่อสร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ทันสมัย เข้าถึงง่าย และเหมาะสมกับการนำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้กับกลุ่มต่าง ๆ

วิธีดำเนินการ

- กำหนดหน่วยงานกลางหรือศูนย์เรียนรู้เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ข้อมูลและองค์ความรู้
- จัดการระดมความคิดเห็นเพื่อเพิ่มช่องทางการสื่อสาร เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ การจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ผ่านหน่วยงานภาครัฐ ภาคการศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัย เข้าถึงง่าย และเหมาะสมกับการนำไปใช้ประโยชน์และกลุ่มวัยที่ต้องการสื่อสาร และจัดกิจกรรมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักรู้ ผ่านวันสำคัญทางสิ่งแวดล้อม

10. มาตรการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้

แนวทางการดำเนินงาน

1) สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยในพื้นที่

การสนับสนุนให้การศึกษาวิจัยและพัฒนาป่าไม้เพื่อการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน โดยเน้นชุมชนร่วมกับสถาบันการศึกษา อปท. และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่

วิธีดำเนินการ

- จัดการปรึกษาหารือผู้เกี่ยวข้องดำเนินการศึกษาวิจัยการประเมินคุณค่า มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของทรัพยากรป่าไม้ร่วมกันระหว่างภาครัฐ สถาบันการศึกษา อปท. และชุมชน
- ดำเนินการศึกษาวิจัยในพื้นที่ที่มีความเปราะบางและอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม (Red zone) เพื่อให้ทราบสถานภาพความเสี่ยงต่อการสูญเสียพันธุ์ของพืชและสัตว์
- จัดประชุมแลกเปลี่ยนการดำเนินงานและข้อมูลการศึกษาวิจัย เพื่อเป็นการคืนข้อมูลสู่พื้นที่

แนวทางการดำเนินงาน

2) สนับสนุนให้มีโครงการวิจัยโดยชุมชนหรือโครงการวิจัยร่วม

การสนับสนุนให้ชุมชนทำการศึกษาวิจัยร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาเป็นพี่เลี้ยงให้ความรู้และขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อให้ชุมชนเกิดความตระหนัก และทราบสถานการณ์ป่าไม้ในพื้นที่ และอยากที่จะอนุรักษ์ ปกป้อง รักษาป่าไม้

วิธีดำเนินการ

- วิเคราะห์ศักยภาพ จุดเด่น จุดด้อยของทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ เพื่อประเมินการดำเนินการศึกษาวิจัยที่เหมาะสม และกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดสรรงบประมาณในการวิจัยแบบมุ่งเป้าหรือวิจัยเชิงพื้นที่
- ส่งเสริมให้มีโครงการวิจัยโดยชุมชนหรือโครงการวิจัยที่ร่วมระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อต่อยอดและพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน
- จัดการปรึกษาหารือ เพื่อกำหนดให้มีหน่วยงานกลาง ในการประสานสร้างเครือข่ายและพัฒนานักวิจัยอย่างต่อเนื่อง

11. มาตรการพัฒนาศักยภาพกลไกในการจัดการป่าไม้

แนวทางการดำเนินงาน

1) การพัฒนาศักยภาพกลไกในการจัดการป่าไม้

การพัฒนาศักยภาพกลไกในการจัดการป่าไม้ โดยการสอยแทรกความรู้ การดูแล ปกป้อง ป่าชุมชน และการอนุรักษ์ให้กับเยาวชนและประชาชนทั่วไป และภาคส่วนต่าง ๆ อันจะเป็นการพัฒนากลไกและการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้

วิธีดำเนินการ

- สอดแทรกเรื่องการอนุรักษ์ป่าไม้ การจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน และการเพิ่มพื้นที่ป่าในการกักเก็บคาร์บอนในหลักสูตรสิ่งแวดล้อม หลักสูตรท้องถิ่น หรือสาระการเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบการศึกษา
- พัฒนาแหล่งเรียนรู้หรือศูนย์เรียนรู้สำหรับเยาวชนและประชาชนทั่วไป
- จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดูแล ปกป้อง ป่าชุมชนทรัพยากรป่าไม้ เช่น ค่ายเยาวชน กิจกรรมนอกห้องเรียน จัดแหล่งเรียนรู้ด้านทรัพยากรป่าไม้ในโรงเรียนหรือชุมชน

แนวทางการดำเนินงาน

2) เสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม และกลไกชุมชน

เสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม และกลไกชุมชนเป็นการกระตุ้นและสร้างกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม ทั้งการร่วมคิด ร่วมกันทำ และมีการเรียนรู้ เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันอันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว

วิธีดำเนินการ

- พัฒนาศักยภาพกลุ่มและกลไกชุมชน เสริมสร้างความเข้มแข็ง ผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาดูงาน อบรม และประชุมสัมมนา
- จัดการอบรมพัฒนากลุ่มหรือกลไกชุมชนรุ่นใหม่เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
- จัดสรรค่าตอบแทนหรือสิทธิพิเศษอื่น ๆ ให้กับอาสาสมัครที่เข้าร่วมเป็นคณะทำงานในกลุ่มหรือกลไกในการพัฒนาชุมชนด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้

12. มาตรการยกระดับบทบาทของภาคส่วนต่าง ๆ

แนวทางการดำเนินงาน

1) ริเริ่มและพัฒนาคณะทำงานในระดับพื้นที่และแผนการดำเนินงานร่วม

ริเริ่มและพัฒนาคณะทำงานในระดับพื้นที่และแผนการดำเนินงานร่วม เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการป่าไม้

วิธีดำเนินการ

- จัดการปรึกษาหารือทบทวนบทบาทหน้าที่ ภารกิจ งบประมาณการดำเนินงานของคณะทำงานรูปแบบเดิมที่มีอยู่ในพื้นที่
- เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของคณะทำงานระดับพื้นที่ รวมทั้งกำหนดบทบาทและหน้าที่ให้ชัดเจน และจัดสรรงบประมาณ เครื่องมือให้สอดคล้องกับภารกิจ
- จัดทำแผนการดำเนินงานและตั้งเป้าหมายในการจัดการป่าไม้ เพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนกิจกรรมหรือโครงการในพื้นที่ รวมทั้งกำหนดให้มีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการดำเนินงาน

2) ส่งเสริมการดำเนินงานเครือข่ายในระดับต่าง ๆ

ส่งเสริมการดำเนินงานเครือข่ายในระดับต่าง ๆ ทั้งในระดับชุมชน ระดับตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับประเทศ

วิธีดำเนินการ

- จัดการปรึกษาหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดตั้งหน่วยประสานงานกลาง เพื่อเชื่อมโยงการดำเนินการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- สนับสนุนทรัพยากร งบประมาณ บุคลากร หรือเครื่องมือที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการดำเนินงานของเครือข่าย
- จัดเวทีประชุมแลกเปลี่ยนระหว่างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

รู้จัก สำนักดี ภาควางใจ รับใช้สังคม

สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
16/151 เมืองทองธานี ตำบลบางพูด
อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

โทรศัพท์ 02 503 3333
โทรสาร 02 504 4826

<https://www.facebook.com/tei.service>

เว็บไซต์ www.tei.or.th
อีเมล info@tei.or.th